

חלת חוץ לארץ

א. משנה מסכת חלה פרק ד משנה ח

רבן גמליאל אומר שלש ארצות חלה:

- מארץ ישראל ועד כזיב [דהיינו ארץ שהחזיקו עולי בבל] חלה אחת.
- מכזיב ועד הנהר ועד אמנה [דהיינו ארץ שהחזיקו בה עולי מצרים אבל לא עולי בבל] שתי חלות - אחת לאור [דטמיאה היא] ואחת לכהן [מדרבנן]. של אור יש לה שיעור [דשל מצוה היא], ושל כהן אין לה שיעור.
- מן הנהר ועד אמנה ולפנים [דהיינו חוץ לארץ] שתי חלות [ושניהן דרבנן] - אחת לאור [דטמיאה היא], ואחת לכהן [מדרבנן]. של אור אין לה שיעור [דלא תקנו לה שיעור], ושל כהן יש לה שיעור [דמוטב לרבות בנאכלת]...

ב. רמב"ם הלכות ביכורים פרק ה הלכה ז

מפרישין חלה בח"ל מדברי סופרים כדי שלא תשתכח תורת חלה מישראל.

ג. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף לו עמוד ב

משנה: כל מצוה שהיא תלויה בארץ - אינה נוהגת אלא בארץ, ושאינה תלויה בארץ - נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ, חוץ מן הערלה וכלאים; ר"א אומר: אף החדש.

ד. תוספות מסכת קידושין דף לו עמוד ב "כל"

גזרו על חלה בכל מקום אבל על תרומה ומעשר לא גזרו במקומות הרחוקים מא"י אלא דוקא אעירות הסמוכות לארץ והיינו טעמא דגזרו על החלה בכל מקום טפי מתרומה ומעשר לפי שהחלה דומה יותר לחובת הגוף שהרי החיוב בא ע"י גלגול עיסה שהאדם עושה והלכך דין הוא שינהוג בכ"מ אפילו בח"ל אבל תרומה ומעשר אינן מוטלות אלא על מי שיש לו קרקע ודמי טפי לחובת הארץ...

ה. תירוצי תוספות להבדיל בין כיסוי להפרשת חלה

ה. התירוצים

- מותר להפריש כשאופה ביו"ט עצמו
- מותר להפריש אם לא לש לגמרי בערב יום טוב
- אי הפרשה מונע אכילה
- כיון שמותר לאכול עיסת חוץ לארץ בלי הפרשה, זו לא נקראת הפרשה

ו. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת ביצה פרק א

"הלש עיסה ביום טוב מפריש חלתה ביו"ט. לשה מערב יום טוב ושכח להפריש חלתה אסור לטלטלה, ואצ"ל ליטול ממנה." "עירס' לא אמר אלא 'לש', אבל עירס לא.

ז. קרבן העדה מסכת ביצה פרק א

ופריך "עירס לא אמר" בברייתא אלא לש, שאין חסר שום דבר והיה יכול להפריש חלה מעי"ט, לכך אינו מפריש חלה ביו"ט: אבל עירס לא. גלגול לבד, שלא עשה רק תערובות מים ומלח וקמח ולא גילושה בטוב מעי"ט, מפריש חלה ביו"ט.